

VII. OBLASTI S PŘEKROČENÍM IMISNÍCH LIMITŮ

VII.1 Oblasti s překročením imisních limitů z hlediska ochrany lidského zdraví

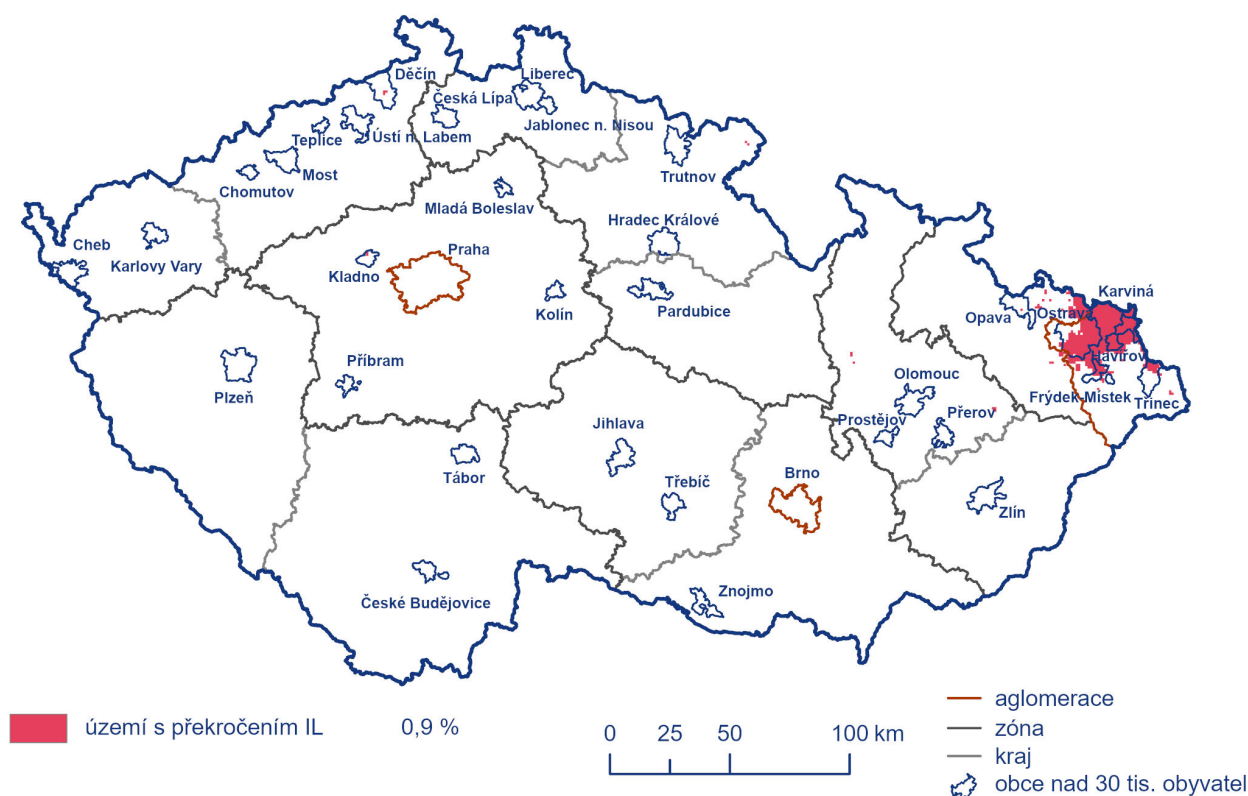
Na území ČR jsou každoročně vymezovány oblasti s překročením imisních limitů hromadně pro všechny znečišťující látky, které jsou sledovány z hlediska ochrany lidského zdraví. Mapa oblastí s překročením alespoň jednoho imisního limitu¹ bez zahrnutí přízemního ozonu podává ucelenou informaci o kvalitě ovzduší na území ČR. V roce 2023 bylo jako oblast s překročením imisních limitů vymezeno 0,9 % území ČR (v roce 2022 to bylo 1,7 %), kde žije přibližně 5,9 % obyvatel (12 % v roce 2022) (Obr. VII.1.1; Tab. VII.1.1). Vymezení těchto oblastí je zapříčiněno překroče-

ním ročního imisního limitu pro benzo[a]pyren (Tab. VII.1.1). V minimální míře došlo navíc v některých oblastech také k překročení denního imisního limitu pro suspendované částice PM₁₀ a ročního imisního limitu PM_{2,5}. Nadlimitní oblasti zaujímaly největší plochu v aglomeraci O/K/F-M (cca 33 %) a v zóně Moravskoslezsko (cca 2,5 %) (Tab. VII.1.2). I přes zlepšení situace, je stále v aglomeraci O/K/F-M nadlimitním koncentracím vystavena většina obyvatel (cca 73 %) (Tab. VII.1.3) a jedná se o dlouhodobě nejzatíženější oblast v ČR. Po zahrnutí přízemního ozonu bylo oblastí s překročením alespoň jednoho imisního limitu v roce 2023 vymezeno 1 % území ČR (Obr. VII.1.2), kde žije přibližně 6 % obyvatel (Tab. VII.1.1). V roce 2023 (Obr. VII.1.3) území s nadlimitními koncentracemi alespoň jedné znečišťující látky zaujímalo nejmenší plochu v hodnoceném období 2013–2023. K relativně dobré kvalitě ovzduší v ČR z hlediska překračování zákonných imisních limitů v roce 2023 přispěly zejména realizovaná opatření ke zlepšení kvality ovzduší na všech typech zdrojů,

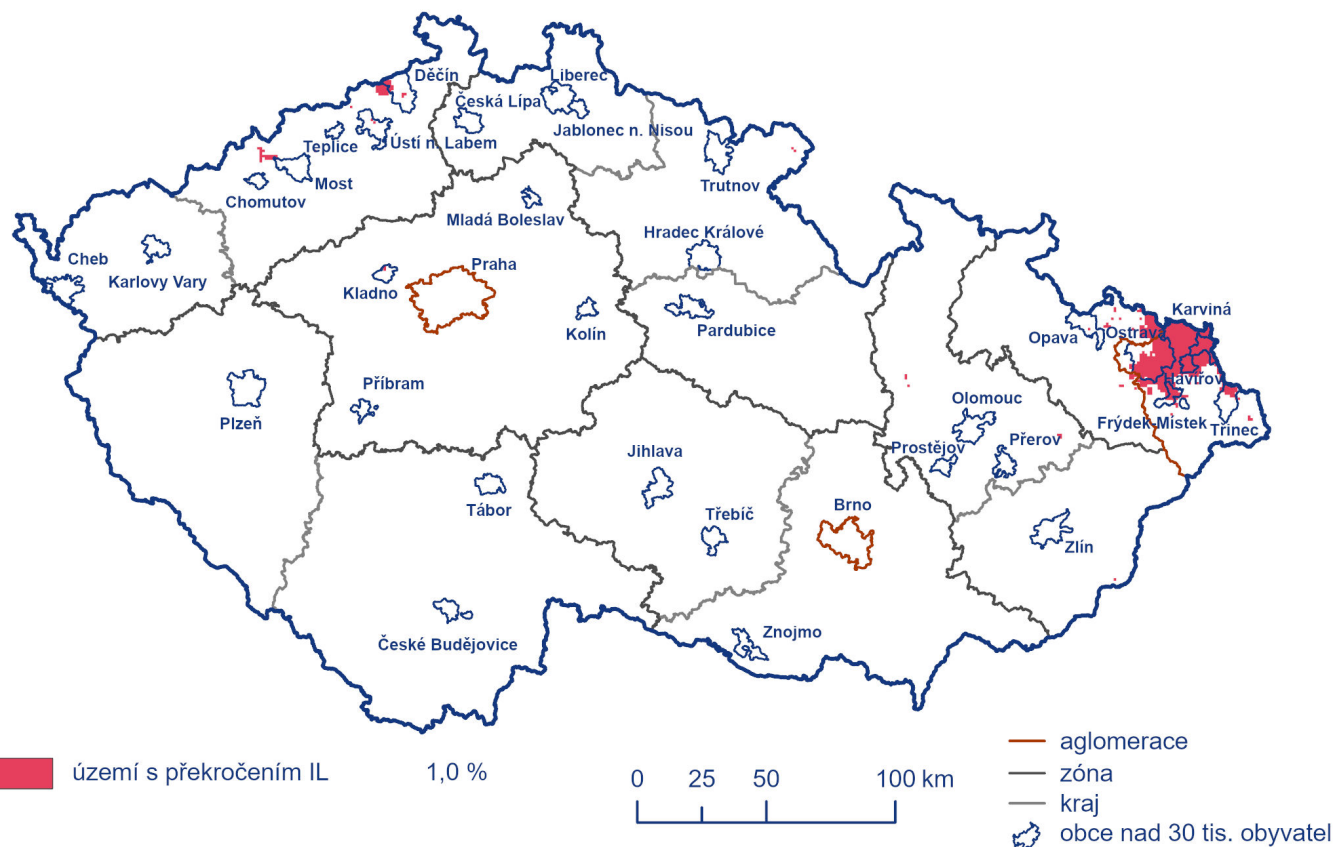
Tab. VII.1.1 Plocha území s překročením imisního limitu (%) a podíl exponovaných obyvatel žijících v nadlimitních oblastech (%) v rámci České republiky, 2023

Česká republika	Znečišťující látky uvedené v příloze č. 1 zákona č. 201/2012 Sb., v platném znění						
	Bod 1 přílohy			Bod 3 přílohy		Bod 4 přílohy	
	PM ₁₀	PM _{2,5}	Souhrn překročení IL	BaP	Celkový souhrn překročení bez O ₃	O ₃	Celkový souhrn překročení s O ₃
	36. max 24h průměr > 50 µg·m ⁻³	roční průměr > 20 µg·m ⁻³		roční průměr > 1 ng·m ⁻³		26. nejvyšší max. denní 8h klouzavý průměr (v průměru za 3 roky) > 120 µg·m ⁻³	
Obyvatelé	0,003	0,01	0,01	5,9	5,9	0,1	6
Plocha	0,003	0,01	0,01	0,9	0,9	0,1	1

¹ Roční imisní limit pro PM₁₀, PM_{2,5}, benzo[a]pyren, NO₂, olovo, kadmium, arsen, nikl a benzen, imisní limit pro CO (max. denní 8hodinový klouzavý průměr), denní imisní limit pro PM₁₀ a SO₂, hodinový imisní limit pro SO₂ a NO₂.

Obr. VII.1.1 Vyznačení oblastí s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví bez zahrnutí přízemního ozonu, 2023

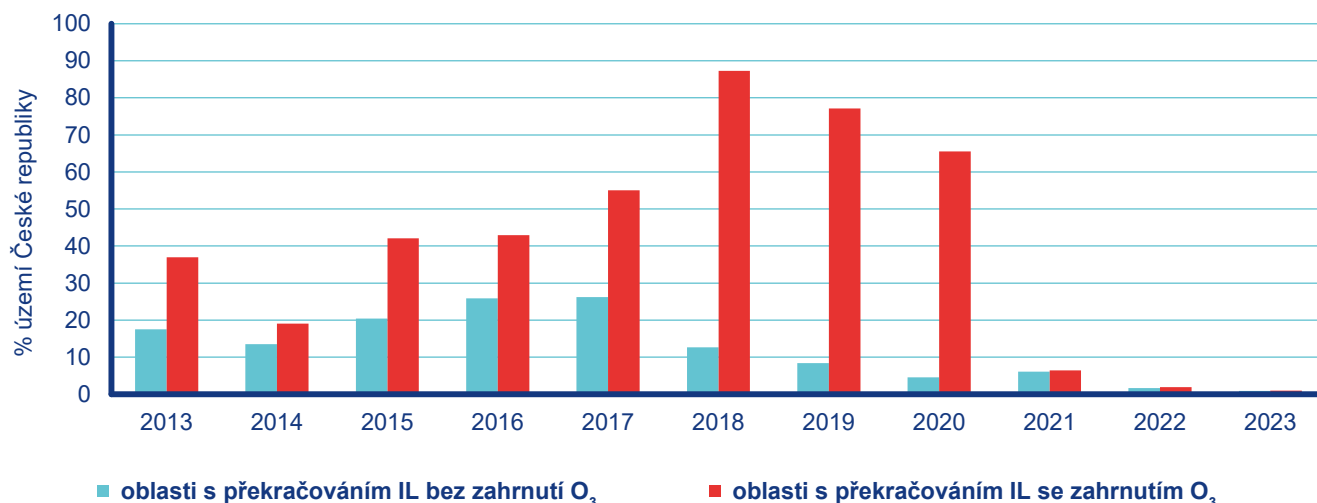
Obr. VII.1.2 Vyznačení oblastí s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví se zahrnutím přízemního ozonu, 2023

Tab. VII.1.2 Překročení imisního limitu v rámci zón/aglomerací, krajů a obcí s rozšířenou působností České republiky, % plochy územního celku, 2023

Zóna / aglomerace	Kraj	Znečišťující látky uvedené v příloze č. 1 zákona č. 201/2012 Sb., v platném znění						
		Bod 1 přílohy			Bod 3 přílohy		Bod 4 přílohy	
		PM ₁₀ 36. max 24hod. průměr > 50 µg·m ⁻³	PM _{2,5} roční průměr > 20 µg·m ⁻³	Souhrn překročení IL	BaP roční průměr > 1 ng·m ⁻³	Celkový souhrn překročení bez O ₃	O ₃ 26 nejvyšší max. denní 8h klouzavý průměr (v průměru za 3 roky) > 120 µg·m ⁻³	Celkový souhrn překročení s O ₃
Agglomerace Praha	Praha	-	-	-	-	-	-	-
Zóna Střední Čechy	Středočeský kraj	-	-	-	0,02	0,02	-	0,02
Zóna Jihozápad	Jihočeský kraj	-	-	-	-	-	-	-
	Plzeňský kraj	-	-	-	-	-	-	-
	Karlovarský kraj	-	-	-	-	-	-	-
Zóna Severozápad	Ústecký kraj	-	-	-	0,07	0,07	1,06	1,13
	Liberecký kraj	-	-	-	0,05	0,05	0,65	0,70
Zóna Severovýchod	Královéhradecký kraj	-	-	-	0,04	0,04	-	0,04
	Pardubický kraj	-	-	-	-	-	-	-
Zóna Jihovýchod	Kraj Vysočina	-	-	-	0,02	0,02	-	0,02
	Jihomoravský kraj bez Brna	-	-	-	-	-	-	-
Agglomerace Brno	-	-	-	-	-	-	-	-
Zóna Střední Morava	Olomoucký kraj	-	-	-	0,11	0,11	-	0,11
	Zlínský kraj	-	-	-	-	-	0,03	0,03
Zóna Moravskoslezsko	-	-	-	0,06	0,06	0,01	-	0,08
Agglomerace Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek	-	-	-	2,48	2,48	2,48	-	2,48
	Moravskoslezský kraj	0,11	0,21	0,21	33,37	33,37	-	33,37
		0,04	0,07	0,07	13,27	13,27	-	13,27

Tab. VII.1.3 Překročení imisního limitu v rámci zón/aglomerací, krajů a obcí s rozšířenou působností České republiky, % obyvatel 2023

Zóna / aglomerace	Kraj	Znečišťující látky uvedené v příloze č. 1 zákona č. 201/2012 Sb., v platném znění										
		Bod 1 přílohy			Bod 3 přílohy			Bod 4 přílohy				
		PM ₁₀	PM _{2,5}	Souhrn překročení IL	BaP	Celkový souhrn překročení bez O ₃	O ₃	Celkový souhrn překročení s O ₃				
		36. max 24hod. průměr > 50 µg·m ⁻³	roční průměr > 20 µg·m ⁻³		roční průměr > 1 ng·m ⁻³		26. nejvyšší max. denní 8h klouzavý průměr (v průměru za 3 roky) > 120 µg·m ⁻³					
Agglomerace Praha	Praha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zóna Střední Čechy	Středočeský kraj	-	-	-	0,21	0,21	-	-	-	-	-	0,21
Zóna Jihozápad	Jihočeský kraj	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plzeňský kraj	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Karlovarský kraj	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zóna Severozápad	Ústecký kraj	-	-	-	0,82	0,82	-	-	-	1,47	-	2,29
	Liberecký kraj	-	-	-	0,60	0,60	-	-	-	1,09	-	1,69
Zóna Severovýchod	Královéhradecký kraj	-	-	-	0,32	0,32	-	-	-	-	-	0,32
	Pardubický kraj	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kraj Vysočina	-	-	-	0,12	0,12	-	-	-	-	-	0,12
Zóna Jihovýchod	Jihomoravský kraj bez Brna	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Agglomerace Brno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zóna Střední Morava	Olomoucký kraj	-	-	-	1,96	1,96	-	-	-	-	-	1,96
	Zlínský kraj	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zóna Moravskoslezsko		-	-	-	1,02	1,02	-	-	-	-	-	1,02
Agglomerace Ostrava/Karviná/ Frýdek-Místek	Moravskoslezský kraj	0,04	0,14	0,14	73,14	73,14	-	-	-	-	-	73,14
		0,03	0,09	0,09	50,85	50,85	-	-	-	-	-	50,85

Obr. VII.1.3 Překročení imisního limitu v České republice, % plochy, 2013–2023

tj. obnova kotlů v domácnostech i postupující obnova vozového parku a opatření na velkých zdrojích (více viz kap. II a IV). Významný podíl měla především obnova kotlů v domácnostech a přechod domácností na vytápění alternativními způsoby, což vedlo k poklesu emisí benzo[*a*]pyrenu a tím jeho koncentrací v ovzduší. K nižšímu znečištění ovzduší značně napomohl i výskyt atypických meteorologických podmínek (nadprůměrné teploty a srážky) a dobré rozptylové podmínky v zimních měsících, zejména v lednu a v listopadu. V ostravském regionu se navíc pravděpodobně projevil jak efekt postupného odstavení jednotlivých prvovýrob společnosti Liberty Ostrava a. s. v druhé polovině roku, tak pokles znečištění z dálkového transportu z Polska, kde stejně jako v ČR probíhají opatření na zlepšení kvality ovzduší.

došlo k překročení alespoň jednoho z těchto limitů na cca 4 % území NP a CHKO (v roce 2022 na cca 29 %) (Obr. VII.2.1).

Nadlimitní koncentrace NO_x se vyskytují zejména v okolí dopravních komunikací; z hlediska nejhodnotnějších přírodních částí ČR došlo k překročení imisního limitu pro NO_x na velmi malém území několika CHKO (Tab. VII.2.1; Obr. VII.2.2).

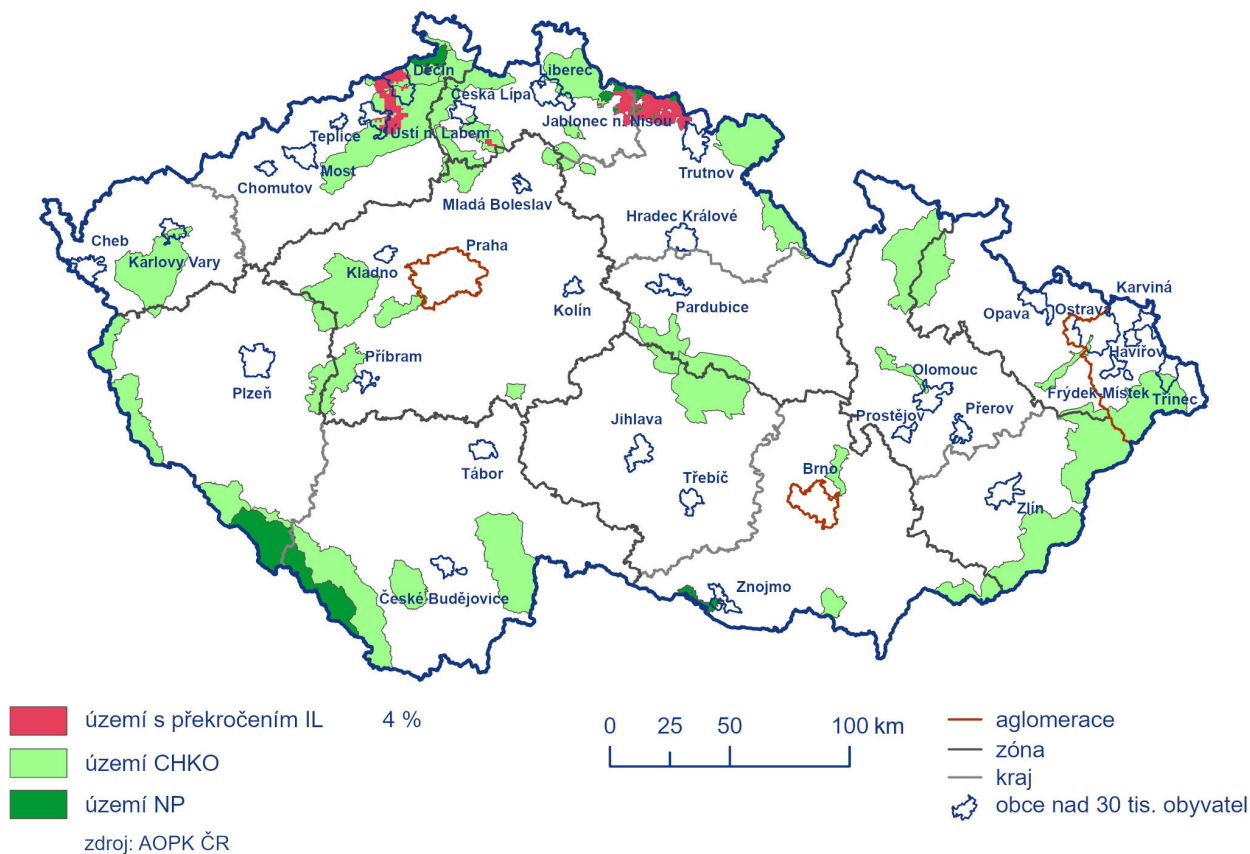
V roce 2023 byla největší plocha s překročeným imisním limitem pro AOT40 na území Krkonošského národního parku a CHKO Labské pískovce (Tab. VII.2.1).

Imisní limit pro roční i zimní průměrnou koncentraci SO₂ nebyl v roce 2023, stejně jako v předchozích letech, překročen na území žádné CHKO ani NP.

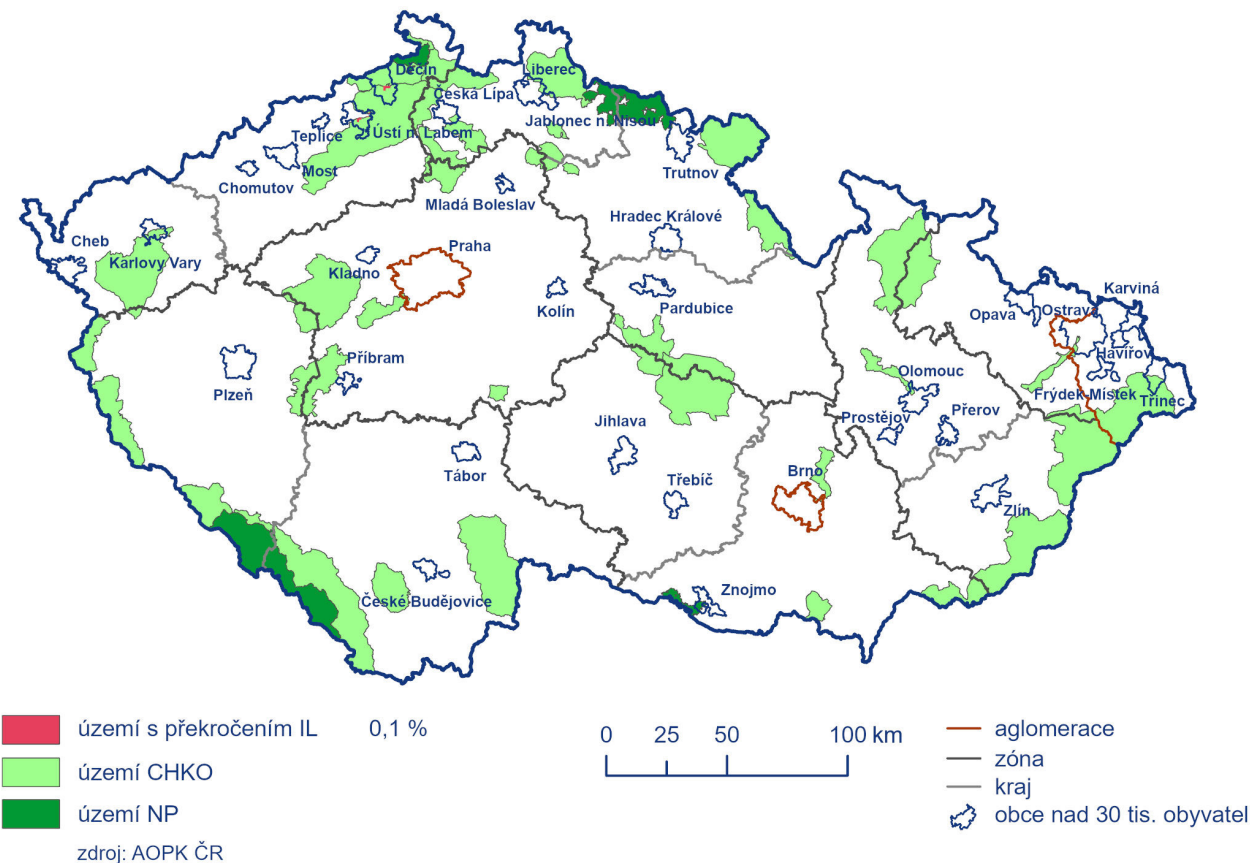
VII.2 Oblasti s překročením imisních limitů z hlediska ochrany ekosystémů a vegetace

Dle platné české legislativy se hodnotí překročení imisních limitů pro ochranu ekosystémů a vegetace² pouze na venkovských a v případě ozonu i na předměstských pozadových stanicích. V české legislativě nejsou vymezené oblasti, ve kterých se má sledovat úroveň koncentrací znečišťujících látek vzhledem k limitům pro vegetaci a ekosystémy, proto jsou v ročence hodnoceny úroveň naměřených koncentrací plošně alespoň na území národních parků a chráněných krajinných oblastí (Tab. VII.2.1). V roce 2023

2 Imisní limit pro roční a zimní průměrnou koncentraci SO₂, imisní limit pro roční průměrnou koncentraci NO_x a imisní limit pro O₃ vjádřený jako expoziční index AOT40.

Obr. VII.2.1 Vyznačení oblastí s překročenými imisními limity pro ochranu ekosystémů a vegetace na území NP a CHKO se zahrnutím přízemního ozonu, 2023

Obr. VII.2.2 Vyznačení oblastí s překročenými imisními limity pro ochranu ekosystémů a vegetace na území NP a CHKO bez zahrnutí přízemního ozonu, 2023

Tab. VII.2.1 Překročení imisního limitu (NO_x a AOT40) pro ochranu ekosystémů a vegetace v rámci NP a CHKO, % plochy NP a CHKO, 2023

NP + CHKO	NO _x	O ₃	Souhrn
	roční průměr > 30 μg·m ⁻³	AOT 40 > 18 000 μg·m ⁻³ ·h	
Krkonošský národní park	–	78	78
NP České Švýcarsko	–	–	–
NP Podjí	–	–	–
NP Šumava	–	–	–
CHKO Beskydy	–	–	–
CHKO Bílé Karpaty	–	–	–
CHKO Blaník	–	–	–
CHKO Blanský les	–	–	–
CHKO Brdy	–	–	–
CHKO Broumovsko	–	–	–
CHKO České středohoří	0,6	11,8	12,4
CHKO Český kras	–	–	–
CHKO Český les	–	–	–
CHKO Český ráj	–	–	–
CHKO Jeseníky	–	–	–
CHKO Jizerské hory	–	0,5	0,5
CHKO Kokořínsko - Máchův kraj	–	2,4	2,4
CHKO Křivoklátsko	–	–	–
CHKO Labské pískovce	0,2	32,0	32,2
CHKO Litovelské Pomoraví	0,1	–	0,1
CHKO Lužické hory	–	–	–
CHKO Moravský kras	–	–	–
CHKO Orlické hory	–	–	–
CHKO Pálava	–	–	–
CHKO Poodří	–	–	–
CHKO Slavkovský les	–	–	–
CHKO Šumava	–	–	–
CHKO Třeboňsko	–	–	–
CHKO Žďárské vrchy	–	–	–
CHKO Železné hory	–	–	–